

Підготовка до НМТ-2026

на платформі **iLearn**

тренажер НМТ/ЗНО

щотижневі вебінари

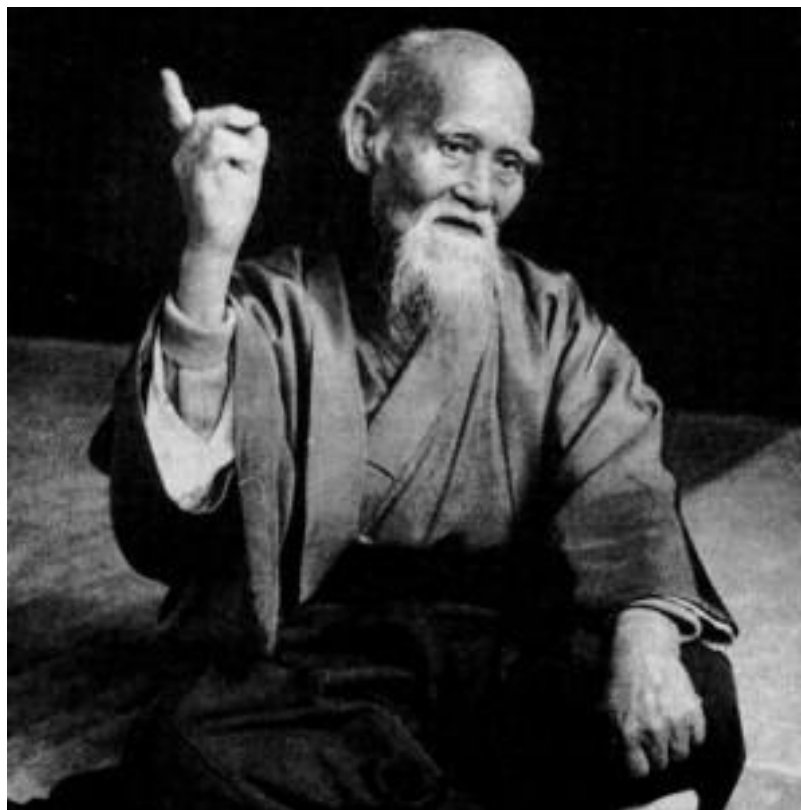
ilearn.org.ua

тести та курси

Тема 8. Будова слова. Словотвір.

ХВИЛИНКА МУДРОСТІ

1. Помилково вжито слово в рядку

А На випускний треба погладити свій новий костюм.

Б Ми з друзями в неділю вирішити піти на риболовлю.

В Незважаючи на втому, Петро виконував домашнє завдання.

Г Останній урок було скасовано.

Помилково вжито слово в рядку

А На випускний треба погладити свій новий костюм.

Б Ми з друзями в неділю вирішити піти на риболовлю.

В Незважаючи на втому, Петро виконував домашнє завдання.

Г Останній урок було скасовано.

2. Помилково вжито слово в рядку

А Цієї зими Марина планує поїхати на відпочинок до Турції.

Б Я вважаю, що треба кожному бути відповідальним за своє життя.

В Увечері дівчата вирішили ворожити на картах.

Г Іван намагається брати участь у всіх шкільних заходах.

Помилково вжито слово в рядку

А Цієї зими Марина планує поїхати на відпочинок до Турції.

Б Я вважаю, що треба кожному бути відповідальним за своє життя.

В Увечері дівчата вирішили ворожити на картах.

Г Іван намагається брати участь у всіх шкільних заходах.

3. Яке слово не є омонімом?

А чайка

Б талант

В кран

Г лава

Яке слово не є омонімом?

А чайка

Б талант

В кран

Г лава

4.Синонімом до слова *ввічливий* є

А колосальний

Б дотепний

В шанобливий

Г відчайдушний

Синонімом до слова *ввічливий* є

А колосальний

Б дотепний

В шанобливий

Г відчайдушний

5. (1) У XVIII столітті шведський король Густав III наказав провести такий **експеримент**: братам-близнюкам, засудженим до смертної кари, **вирок**, замість накидати петлю на шию, замінили довічним ув'язненням, але з умовою, що одному щодня даватимуть велику порцію кави, а іншому – чаю. (2) Обом злочинцям створили однаково пристойні **умови**. (3) Два медики-професори не спускали очей із піддослідних: хто ж, захворівши, підтвердить [...] про шкідливість якогось із напоїв. (4) Але чекати довелося надзвичайно довго. (5) Ось відійшов у небуття перший учений, згодом – другий, короля було вбито... (6) Натомість обидва **кандидати** в небіжчики топтали ряст смакуючи свої «отруйні» напої. (7) Ініціатори експерименту так і не дізналися, що першим помер «поціновувач» чаю, щоправда, у 83 роки...

Фразеологізму НЕМАЄ в реченні

А першому Б третьому В п'ятому Г шостому

(1) У XVIII столітті шведський король Густав III наказав провести такий **експеримент**: братам-близнюкам, засудженим до смертної кари, **вирок**, замість накидати петлю на шию, замінили довічним ув'язненням, але з умовою, що одному щодня даватимуть велику порцію кави, а іншому – чаю. (2) Обом злочинцям створили однаково пристойні **умови**. (3) Два медики-професори не спускали очей із піддослідних: хто ж, захворівши, підтвердить [...] про шкідливість якогось із напоїв. (4) Але чекати довелося надзвичайно довго. (5) Ось відійшов у небуття перший учений, згодом – другий, короля було вбито... (6) Натомість обидва **кандидати** в небіжчики топтали ряст смакуючи свої «отруйні» напої. (7) Ініціатори експерименту так і не дізналися, що першим помер «поціновувач» чаю, щоправда, у 83 роки...

Фразеологізму НЕМАЄ в реченні

А першому **Б** третьому **В** п'ятому **Г** шостому

6. (1) Проблема особистості віддавна є *основою* філософського пізнання. (2) Відомо, що немає двох однакових людей, кожен із нас неповторний. (3) На думку деяких науковців людина формується й розвивається відповідно до її вроджених якостей, здібностей, а соціальне *оточення* відіграє в цьому розвитку дуже незначну *роль*. (4) Натомість інші вчені вважають *особистість* деяким продуктом, цілком сформованим у процесі соціального розвитку. (5) Однак майже всі науковці переконані: людина не народжується особистістю, а стає нею в процесі життя.

Слово *основа* в тексті можна замінити фразеологізмом

А наріжний камінь

Б підводний камінь

В камінь на шії

Г пробний камінь

(1) Проблема особистості віддавна є *основою* філософського *пізнання*. (2) Відомо, що немає двох однакових людей, кожен із нас неповторний. (3) На думку деяких науковців людина формується й розвивається відповідно до її вроджених якостей, здібностей, а соціальне *оточення* відіграє в цьому розвитку дуже незначну *роль*. (4) Натомість інші вчені вважають *особистість* деяким продуктом, цілком сформованим у процесі соціального розвитку. (5) Однак майже всі науковці переконані: людина не народжується особистістю, а стає нею в процесі життя.

Слово *основа* в тексті можна замінити фразеологізмом

А наріжний камінь

Б підводний камінь

В камінь на шії

Г пробний камінь

7. Чергування голосних відбувається в усіх наведених випадках, ОКРІМ

А лід - л..ду

Б слово - сл..вце

В пір'я - п..ро

Г мішок - м..шечок

Чергування голосних відбувається в усіх наведених випадках, ОКРІМ

А лід - л..ду

Б слово - сл..вце

В пір'я - п..ро

Г мішок - м..шечок

8. Позначте рядок, у якому в усіх словах спрощення в групах приголосних позначається на письмі:

А шелес..нути, безжаліс..но, невіс..ці, влас..ний

Б ціліс..ний, безкорис..ливий, хворос..няк, беззахис..но

В мес..ник, безпристрас..но, безвиїз..но, чес..ний

Г наміс..ник, інтеліген..ський, совіс..ливий, піс..ний

Позначте рядок, у якому в усіх словах спрощення в групах приголосних позначається на письмі:

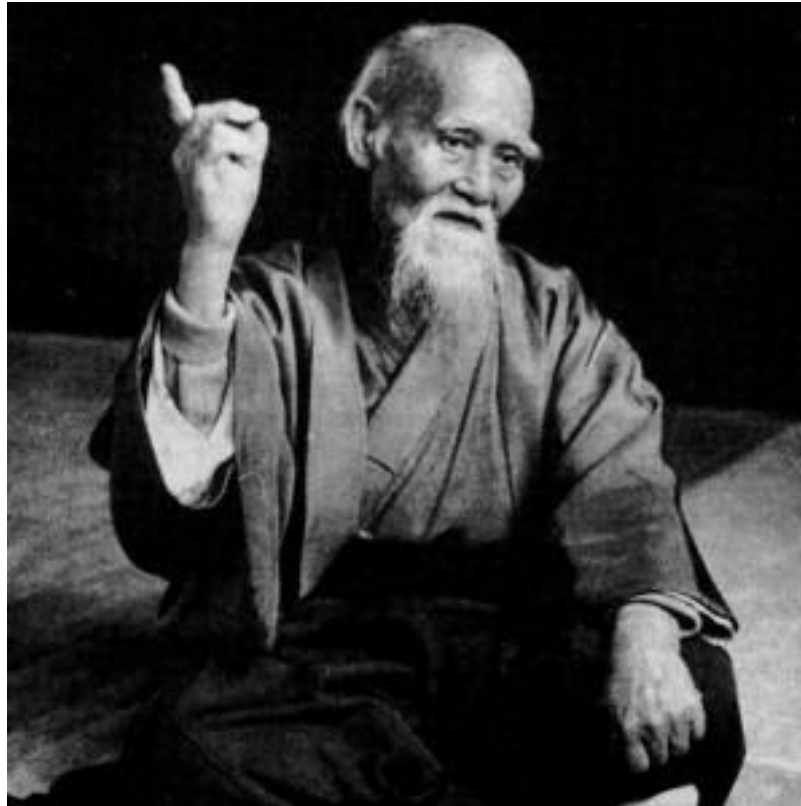
А шелес..нути, безжаліс..но, невіс..ці, влас..ний

Б ціліс..ний, безкорис..ливий, хворос..няк, беззахис..но

В мес..ник, безпристрас..но, безвиїз..но, чес..ний

Г наміс..ник, інтеліген..ський, совіс..ливий, піс..ний

ХВИЛИНКУ МУДРОСТІ ЗАВЕРШЕНО

Теоретична частина

Будова слова

основа

корінь

префікс

суфікс

закінчення

БУДОВА СЛОВА

ПІДВОДНИЙ

ОСНОВА

ПІД-

ПРЕФІКС

-ВОД-

КОРІНЬ

-Н-

СУФІКС

-ИЙ

ЗАКІНЧЕННЯ

Слова є

```
graph TD; A[Слова є] --> B[Незмінні — не мають закінчення (десь, там, незабаром, весело, читати)]; A --> C[Змінні — мають закінчення, які служать для поєднання слів у словосполучення і речення. Зміна закінчення — зміна форми слова (парта — парті, партою)];
```

Незмінні — не мають закінчення (десь, там, незабаром, весело, читати)

Змінні — мають закінчення, які служать для поєднання слів у словосполучення і речення. Зміна закінчення — зміна форми слова (*парта* — *парті*, *партою*)

НЕ МАЮТЬ ЗАКІНЧЕННЯ:

- * прислівники (голосно, зранку)
- * дієприслівники (пишучи, приїхавши)
- * інфінітиви (читати, писати)
- * незмінювані слова іншомовного походження (метро, кіно)
- * дієсловні форми на –но, - то (зроблено, розбито)

Пальто – нема пальта;
прийшла в пальті

ситро – нема ситра

Практична частина

1.Позначте рядок, у якому всі слова мають таку будову: префікс, корінь, суфікс, закінчення:

А пречудовий, возз'єднаний, наддунайський, ухвалений

Б обсипати, підкреслений, по-українськи, перепиляний

В праотчий, розбитий, підфарбувати, провесінь

Г подарувати, прикордонний, сказаний, зробивши

Д підлеглий, підзвітний, розквітлий, придорожній

Позначте рядок, у якому всі слова мають таку будову: префікс, корінь, суфікс, закінчення:

А пречудовий, возз'єднаний, наддунайський, ухвалений

Б обсипати, підкреслений, по-українськи, перепиляний

В праотчий, розбитий, підфарбувати, провесінь

Г подарувати, прикордонний, сказаний, зробивши

Д підлеглий, підзвітний, розквітлий, придорожній

2.Позначте рядок, у якому всі слова мають таку будову: один префікс, корінь, один суфікс, закінчення:

А досвітній, прилетів, по-сільському, безпомилковий;

Б супутник, вистраждав, взимку, узаконений;

В надбудова, вивідавши, напарник, заземлений;

Г виголошене, надлишок, припечений, приказка;

Д затінок, викупив, якнайдобріший, переможний.

Позначте рядок, у якому всі слова мають таку будову: один префікс, корінь, один суфікс, закінчення:

А досвітній, прилетів, по-сільському, безпомилковий;

Б супутник, вистраждав, взимку, узаконений;

В надбудова, вивідавши, напарник, заземлений;

Г виголошене, надлишок, припечений, приказка;

Д затінок, викупив, якнайдобріший, переможний.

НМТ 2025

3. За допомогою суфікса *-ин-(-я)* можна утворити назви осіб жіночої статі від усіх слів, ОКРІМ

А кравець

Б творець

В друкар

Г майстер

За допомогою суфікса *-ин-(-я)* можна утворити назви осіб жіночої статі від усіх слів, ОКРІМ

А кравець

Б творець

В друкар

Г майстер

4. Суфікс *-ств-* має однакове значення в усіх словах, ОКРІМ

А людство

Б презирство

В потомство

Г студентство

Суфікс *-ств-* має однакове значення в усіх словах, ОКРІМ

А людство

Б презирство

В потомство

Г студентство

5. НЕ МАЮТЬ закінчення обидва слова в рядку

А гордість, вчасно

Б метро, джунглі

В читаючи, кашне

Г розбито, блакить

НЕ МАЮТЬ закінчення обидва слова в рядку

А гордість, вчасно

Б метро, джунглі

В читаючи, кашне

Г розбито, блакить

6. Похідними від слова *рука* є всі слова, ОКРІМ

А рушник

Б поруччя

В порушник

Г обіруч

Похідними від слова *рука* є всі слова, ОКРІМ

А рушник

Б поруччя

В порушник

Г обіруч

7. Суфікс -ов- має прикметник, утворений від іменника

А плащ

Б читач

В ситець

Г насіння

Суфікс -ов- має прикметник, утворений від іменника

А плащ

Б читач

В ситець

Г насіння

8. Суфікс **-ев-** має прикметник, утворений від слова

А край

Б груша

В кущ

Г кварц

Д вечір

Суфікс **-ев-** має прикметник, утворений від слова

А край

Б груша

В кущ

Г кварц

Д вечір

9. Неправильно утворено слово

А стимулювати

Б вислуховувати

В дискутирувати

Г лідирувати

Неправильно утворено слово

А стимулювати

Б вислуховувати

В дискутирувати

Г лідирувати

10. Неправильно утворено слово

А мебельний

Б харчовий

В роздрібний

Г критичний

Д терміновий

Неправильно утворено слово

А мебельний

Б харчовий

В роздрібний

Г критичний

Д терміновий

HMT 2025

11. Суфікс *-ець* має однакове значення в усіх словах, ОКРІМ

А камінець

Б ремінець

В синець

Г вітерець

11. Суфікс *-ець* має однакове значення в усіх словах, ОКРІМ

А камінець

Б ремінець

В синець

Г вітерець

Теоретична частина

Спільнокореневі слова – це слова, що мають спільний корінь (це різні слова, але утворилися від одного кореня)

Спільнокореневі слова

- 1) мають різні лексичні значення;
- 2) належать до різних частин мови(не завжди);
- 3) відрізняються суфіксами та префіксами;

5) мають однаковий корінь
(з одним лексичним
значенням)!!!

Наприклад:

пекар, печений, пекти, пекарня

Вибери спільнокореневі слова

по-літньому

літера

влітку

літровий

літній

літак

літо

Практична частина

1.Спільнокореневими до слова *гнати* є всі слова, ОКРІМ

А переганяти

Б наздожену

В навздогінці

Г розігнутися

Спільнокореневими до слова *знати* є всі слова, ОКРІМ

А переганяти

Б наздожену

В навздогінці

Г розігнутися

2. Спільнокореневим до слова *око* є

А околиця

Б заочний

В оцінка

Г округ

Спільнокореневим до слова *око* є

А околиця

Б заочний

В оцінка

Г округ

3. Спільнокореневим до слова *радити* є

А радіо

Б порада

В радист

Г радість

Спільнокореневим до слова *радити* є

А радіо

Б порада

В радист

Г радість

4. Спільнокореневими до слова *крити* є всі слова, ОКРІМ

А відкриття

Б закривати

В скривити

Г покрівля

Спільнокореневими до слова *крити* є всі слова, ОКРІМ

А відкриття

Б закривати

В скрити

Г покрівля

5. Суфікс -ок має однакове значення в усіх словах, ОКРІМ

А жучок

Б жовток

В лужок

Г грибок

Суфікс -ок має однакове значення в усіх словах, ОКРІМ

А жучок

Б жовток

В лужок

Г грибок

6. Спільнокореневими до слова зір є всі слова, ОКРІМ

А прозріти

Б зоріти

В зиркати

Г неозорий

Спільнокореневими до слова зір є всі слова, ОКРІМ

А прозріти

Б зоріти

В зиркати

Г неозорий

7. Суфікс *-ик-* має однакове значення в усіх словах, ОКРІМ

А вузлик

Б лірик

В коник

Г столик

Суфікс *-ик-* має однакове значення в усіх словах, ОКРІМ

А вузлик

Б лірик

В коник

Г столик

8. Спільнокореневим до слова «*роса*» є

А зростати

Б зрошувати

В зросійщений

Г обрости

Спільнокореневим до слова «*роса*» є

А зростати

Б зрошувати

В зросійщений

Г обрости

9. Спільнокореневим до слова ***водити*** є слово

А водень

Б водночас

В водевіль

Г водійський

Спільнокореневим до слова *водити* є слово

А водень

Б водночас

В водевіль

Г водійський

10. Суфікс **-ун-** має однакове значення в усіх словах,
ОКРІМ

А бадиліна

Б стеблина

В височина

Г соломіна

Суфікс **-ун-** має однакове значення в усіх словах, ОКРІМ

А бадиліна = стеблина рослини

Б стеблина = стебло

В височина = висота

Г соломина = одна стеблина соломи

Підготовка до НМТ-2026

на платформі **iLearn**

тренажер НМТ/ЗНО

щотижневі вебінари

ilearn.org.ua

тести та курси

